

3. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою НБУ від 29.12.17 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення 31.08.21 р.).

УДК 657.6

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО КОМПЛАЄНСУ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Сирцева С.В., к.е.н., доцент

Чебан Ю.Ю., к.е.н., доцент

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

Інформація, яка є у бухгалтерському обліку, має бути якісною, щоб забезпечити достовірність, зіставність, дохідливість і правдивість відображення фактів господарської діяльності підприємства. Натомість, недостовірна інформація про фінансовий стан та результати діяльності суб'єктів господарювання унеможливує прийняття обґрунтованих управлінських рішень та, як наслідок, призводить до економічних втрат, до недовіри інвесторів та санкцій з боку контролюючих органів. Проте бувають випадки, коли досить складно виявити та уникнути можливі перекручення, помилки та підробки у фінансовій звітності, оскільки недобросовісні дії, іноді виглядають як законні операції, здійснені відповідно до чинного законодавства. У зв'язку з цим, актуальним є питання щодо забезпечення та підвищення якості облікової інформації за допомогою відповідних інструментів, серед яких має бути бухгалтерський комплаєнс.

На нашу думку, бухгалтерський комплаєнс - це інститут системи внутрішнього контролю та корпоративної ідеології підприємства, який за допомогою системи заходів і комплексу контролюючих механізмів забезпечує здатність відстеження, моніторингу,

оцінки та дотримання вимог нормативних документів, положень, інструкцій у системі бухгалтерського обліку. Бухгалтерський комплаєнс є обов'язково спрямованим на виявлення, зниження та усунення ризиків спотворення, перекручення та підробки облікової інформації [1].

Система бухгалтерського комплаєнсу повинна враховувати такі фактори інституційного середовища обліку, як: технологія обліку, автоматизація облікового процесу, система підтверджень на відповідність вимогам законодавства та внутрішнім положенням і інструкціям, кваліфікація персоналу.

Впровадження системи бухгалтерського комплаєнсу необхідно починати з формування комплаєнс-політики підприємства. Комплаєнс-політика - це сукупність способів, методів і процедур, спрямованих на управління комплаєнс-ризиків.

Мета комплаєнс-політики – це мінімізація або виключення комплаєнс-ризиків, в першу чергу тих, що можуть істотно впливати на якість облікової інформації фінансової звітності. Вона може проявлятися у формі застосування різних санкцій, фінансових або репутаційних втрат як результат невідповідності законам, правилам і стандартам [2].

Для ефективного функціонування системи бухгалтерського комплаєнсу на підприємстві, насамперед, необхідно розробити і затвердити ряд внутрішніх стандартів і нормативних документів, якими будуть керуватися у своїй роботі працівники служби комплаєнсу.

Такими документами мають бути:

1. Кодекс корпоративної етики (поведінки) підприємства.
2. Положення про організацію бухгалтерського комплаєнсу на підприємстві.
3. Посадові інструкції працівників служби комплаєнсу.
4. Порядок проведення бухгалтерського комплаєнсу.
5. Порядок оформлення результатів проведення бухгалтерського комплаєнсу.

Наступним етапом має бути призначення та налагодження в свою організаційну структуру службу бухгалтерського комплаєнсу (самостійна служба; окремий

працівник; група осіб, що відповідають за відповідні ділянки).

Посадові обов'язки співробітників служби комплаєнсу повинні бути відображені у розроблених та затверджених посадових інструкціях та обліковій політиці підприємства у розрізі напрямів його діяльності (операційна, фінансова, інвестиційна) [3].

Одними з основних завдань комплаєнс-політики є ідентифікація, оцінка та аналіз комплаєнс-ризиків. Тому наступним етапом є аналіз та оцінка ризиків у системі бухгалтерському обліку, а також розробка заходів щодо мінімізації та усунення ризиків у бухгалтерському обліку.

Узагальнення результатів роботи служби бухгалтерського комплаєнсу (формування звітної документації щодо запобігання, виявлення і виправлення перекручень, помилок та підробок у фінансовій звітності підприємства) є заключним етапом формування та впровадження системи бухгалтерського комплаєнсу на підприємстві.

Таким чином, бухгалтерський комплаєнс має бути орієнтований на пошук, виявлення, оцінку, аналіз та вжиття заходів щодо мінімізації комплаєнс-ризиків у системі бухгалтерського обліку, які виникають у результаті недотримання встановлених правил, стандартів і процедур щодо організації та ведення бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. Syrtseva, S., & Cheban, Y. (2021). Accounting compliance: an institutional approach to ensure the quality of accounting information of the enterprise. *Baltic Journal of Economic Studies*, 7(2), 210-218. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-2-210-218>.
2. Кобелева Т.О. Комплаєнс як категорія економічної безпеки промислового підприємства. *Economics: time realities. Scientific journal*. 2018. №6 (40). С.52-59.
3. Федулова І.В., П'ятницька Г.Т. Сигніфікація ризик-менеджменту, антикризового управління та комплаєнсу в управлінні фінансовою безпекою підприємства. *Економіка та держава*. 2020. № 8. С. 26–34. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.8.26](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.8.26).